

Överförmyndar- nämndens budget 2024–2026

Typ av styrdokument: Budget

Beslutande instans: Överförmyndarnämnden

Datum för beslut: 2023-12-12

Diarienummer: XXX

Gäller för: Överförmyndarnämnden

Giltighetstid: t.om. 2024-12-31

Revideras senast: 2024-12-31

Dokumentansvarig: Enhetschef
Överförmyndarsamverkan

Innehåll

Överförmyndarnämndens verksamhet.....	3
Verksamhetens omfattning.....	3
Överförmyndarnämndens mål och nyckeltal.....	6
Prioriterat mål 2024: Granskning av årsräkningar.....	6
Uppdrag.....	7
Nämndens budget.....	8
Ekonomiska ramar.....	8
Arbetsmiljö och sjukfrånvaro.....	10
Bilaga 1 – Internkontrollplan.....	8
Bilaga 2 – Risk- och väsentlighetsanalys.....	9

Överförmyndarnämndens verksamhet

Överförmyndarnämnden fullgör kommunens uppgifter enligt föräldrabalken, lagen (2005:429) om god man för ensamkommande barn och vad som i övrigt i lag eller annan författning sägs om överförmyndarnämnd. Överförmyndarnämndens verksamhet är en kommunal och obligatorisk tillsynsmyndighet.

Uppdraget består främst i att verka för att personer som företräds av någon annan i ekonomiska och andra frågor, en så kallad ställföreträdare, inte ska drabbas av rättsförluster på grund av ställföreträdarskapet. Genom sitt uppdrag ska nämnden skydda personer som inte själva kan ta vara på sina rättigheter eller sköta sin ekonomi. En kompetent och engagerad ställföreträdare bidrar i stor utsträckning till stabilitet och en mer hållbar vardag för sin huvudman.

I uppdraget ingår också att utreda behov av god man eller förvaltare samt att rekrytera och utbilda dessa ställföreträdare.

Överförmyndarnämndens verksamhet utförs i form av en gemensam förvaltningssamverkan mellan Alingsås och Lerums kommuner. Överförmyndarnämnden har ingen personal, enheten för Överförmyndarsamverkan tillhör istället kommunledningskontoret. Personalen och övrig verksamhet köps av nämnden. Prioriterade mål och indikatorer som följs upp på förvaltningsnivå avseende kommunledningskontoret omfattar därför även Överförmyndarsamverkan.

Verksamhetens omfattning

Överförmyndarsamverkan sköter den dagliga verksamheten för både Alingsås och Lerums överförmyndarnämnd. Nedan finns en sammanställning över Alingsås akter, det vill säga antal akter med en person som har ställföreträdare under åren 2017–2023. Därefter följer en sammanställning över några vanliga ärendetyper där Alingsås överförmyndarnämnd varit ansvarig myndighet under 2023.

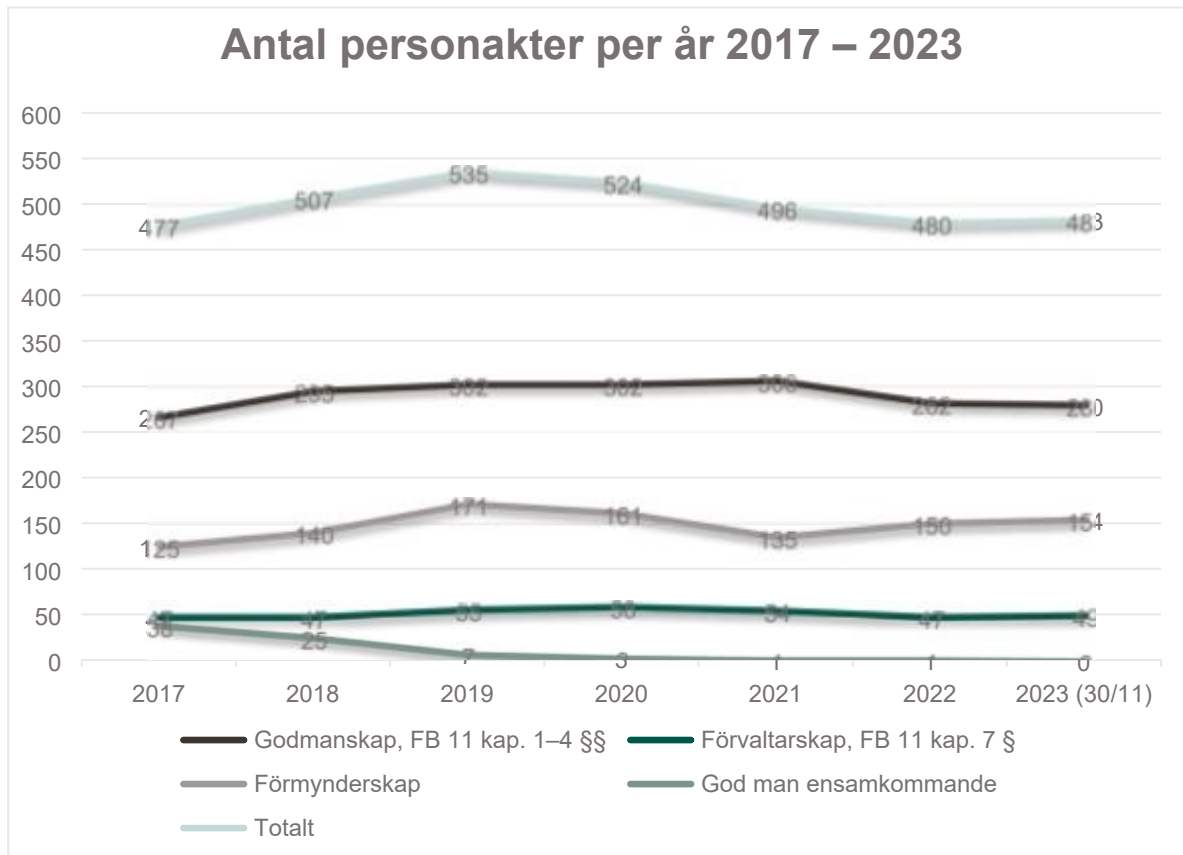

Diagram 1: Antal personer per år 2017 – 2023

Som synes i diagrammet ovan har antalet personer varit sig ökat eller minskat markant under de senaste tre åren. Förvaltarskap ligger runt 50 akter medan godmanskap legat runt 280 de senaste två åren och förmynderskap runt 150.

Ett viktigt mått inom verksamheten är det så kallade *aktnetto*. Det totala antalet akter kan vara relativt oförändrat medan varje ny och avslutad akt kräver åtgärder som tar tid i anspråk. Exempelvis kan det komma hundra nya akter och samtidigt avslutas hundra akter, *aktnetto* är detsamma men det har varit en hög belastning på förvaltningen. Ett annat viktigt mått inom verksamheten är vad som händer inom ramen för en personakt under ett år. Exempelvis handläggning av dödsbo, fastighetsförsäljning, uttagsmedgivande, klagomål eller byte av ställföreträdare.

Ärenden 2023 (t.o.m. 30/11)	Antal	Ärenden 2023 (t.o.m. 30/11)	Antal
Nya akter	100	Ansökan om samtycke:	
Avslutade akter	90	- Uttag spärrat kontot FB 13:8	21
Byte av ställföreträdare	31	- Uttag spärrat kontot FB 14:8	89
Granskade tillgångsförteckningar	33	- Åtgärd avseende fast egendom	9
Granskade årsräkningar	336	- Arvskifte/åtgärd i dödsbo	9
Granskade sluträkningar	73	- Övrigt	2
Föreläggande från tingsrätten	46		
Anmälan om god man/annan stf	8		

Tabell 1: Ärendetyper som handlagts 2023-01-01 – 2023-11-30

Observera att siffrorna i diagram 1 och tabell 1 ovan endast omfattar Alingsås kommuns akter och ärenden.

Utöver granskning, handläggning, rekrytering och utredningar enligt ovan har verksamheten också hållit tre grundutbildningar för god man/förvaltare under 2023. Under 2024 kommer fokus bland annat ligga på att utvärdera och förbättra formerna för utbildning och rekrytering, då behovet av nya ställföreträdare är stort. Former för samverkan med parter som verksamheten kommer i kontakt med har utvecklats under 2023 och resulterat i skapandet av olika nätverk med företrädare inom socialtjänsten. Detta arbete ska upprätthållas och utvecklas vidare under 2024. Målet är att skapa större förståelse hos andra aktörer, både för hur verksamheten arbetar och för vad en god man kan förväntas göra och inte.

Utöver dessa fokusområden kommer verksamheten under 2024 att gå igenom samtliga barnärenden, då Länsstyrelsen tidigare pekat på brister inom handläggning inom detta område. Ett utvecklingsarbete kring hur handläggningen förhåller sig till förvaltningslagen pågår också.

Överförmyndarnämndens mål och nyckeltal

Överförmyndarnämnden beslutade inför 2022 om mål för verksamhetens granskning av årsräkningar. Samma mål har varit aktuella under 2023 samt föreslås gälla även 2024. Dock föreslås en justering i och med att delmålet att ställföreträdare som lämnar sin första årsräkning ska prioriteras för granskning tas bort, då det visat sig vara för svårt att följa upp på ett enkelt sätt. Av den anledningen har ingen fullständig uppföljning kunnat göras vare sig 2022 eller 2023 avseende detta mål.

Granskning av ställföreträdarnas årliga redovisning är det främsta verktyget i nämndens tillsyn. Målet har en tydlig koppling till risk- och väsentlighetsanalysen, där risken att enskilda drabbas på grund av förskingring och bedrägligt beteende hos ställföreträdare har det högsta riskvärdet.

En bieffekt av målet är att ställföreträdare får snabb återkoppling på sin redovisning och kan åtgärda eventuella mindre brister tidigt. I förekommande fall beslutas också om arvode avseende föregående år i samband med granskningen. Att ställföreträdare kan räkna med återkoppling på sin redovisning före sommaren är en viktig förutsättning för att kunna rekrytera och behålla ställföreträdare med rätt kompetens.

Prioriterat mål 2024: Granskning av årsräkningar

Motivering: Överförmyndarnämnden ska tidigt upptäcka och hantera brister i ställföreträdarens förvaltning för att skydda den enskilde från ekonomisk skada.

Prioriterat mål	Styrande indikationer	Mål 2024	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Koppling Agenda 2030
Granskning av årsräkningar 2024 Delmål 1: 80 % av alla årsräkningar som har inkommit i tid ska vara färdiggranskade i slutet av juni 2023.	Andel årsräkningar som kommit in i rätt tid som granskas senast den 30 juni samma år.	80 %	83 %	64 %	I.U	Mål 16 – Fredliga och inkluderande samhällen

Prioriterat mål	Styrande indikationer	Mål 2024	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Koppling Agenda 2030
Granskning av årsräkningar 2024 Delmål 2: Alla årsräkningar ska vara påbörjade sista juni 2023, om inte särskilda skäl föreligger för enskilda årsräkningar.	Andel årsräkningar där granskningen påbörjats sista juni 2023.	100 %	90 %	70 %	I.U	Mål 16 – Fredliga och inkluderande samhällen

Prioriterat mål	Styrande indikationer	Mål 2024	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Koppling Agenda 2030
Granskning av årsräkningar 2024 Delmål 3: Handläggningen av en enskild årsräkning får inte överstiga sju månader från det att den inkom till Överförmyndarsamverkan, om inte särskilda skäl föreligger.	Antal årsräkningar där granskningen inte är färdig sju månader efter att handlingen kom in.	0	34	132	I.U	Mål 16 – Fredliga och inkluderande samhällen

Prioriterat mål	Styrande indikationer	Mål 2024	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Koppling Agenda 2030
Granskning av årsräkningar 2024 Delmål 4: 10 % av årsräkningarna ska genomgå djupgranskning (nivå 3). Bland dessa ska räkningar som granskats med anmärkning föregående år ingå. Övriga ska väljas ut genom stickprov och omfatta alla kategorier av förordnade ställföreträdare.	Andel årsräkningar där djupgranskning genomförts.	10%	7 %	9 %	I.U	Mål 16 – Fredliga och inkluderande samhällen

Uppdrag

Överförmyndarnämnden har inte tilldelats uppdrag ifrån kommunfullmäktige i övrigt.

Nämndens budget

Ekonomiska ramar

Belopp i tkr	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Verksamhetens intäkter	0	0	0	0
Personalkostnader	-2 727	-1 979	-1 997	-2 049
Lokalhyror	-29	0	0	0
Köp av tjänster	-2 624	-3 321	-3 351	-3 438
Övriga kostnader	-203	-68	-69	-70
Verksamhetens kostnader	-5 583	-5 368	-5 416	-5 557
Verksamhetens nettokostnader	-5 583	-5 368	-5 416	-5 557
Kommunbidrag	5 583	5 368	5 416	5 557
Finansnetto	0	0	0	0
Årets resultat	0	0	0	0

2024 tilldelas överförmyndarnämnden ett kommunbidrag om 5 368 tkr. Uppräkning för 2024 görs med 4,1 %, därefter gjordes en justering om 500 tkr i minskat kommunbidrag utifrån tidigare positiva resultat för överförmyndarnämnden. Samtidigt har en kompensation för höjda arbetsgivaravgifter gjorts med 56 tkr. Sammantaget medför åtgärderna en minskning av nämndens budget om 215 tkr.

För åren 2025–2026 räknas budgeten upp med 100 procent av prisindex för kommunal verksamhet. Detta innebär en uppräkning på grundkommunbidraget om 4,1 procent år 2024, 0,9 procent år 2025 och 2,6 procent år 2026.

Jämfört med budgeten för 2023 sker det justeringar inom respektive kontogrupp.

Personalkostnaderna justeras ner till följd av lägre arvoden och ersättningar till ställföreträdarna än vad som tidigare budgeterats för. Av den budgeterade posten för personalkostnader avser ca 9,5 procent politiska arvoden. Resterande del avser ersättningar och arvoden till ställföreträdarna.

Budgeten för köp av tjänster avser framför allt debitering för Överförmyndarsamverkan som organisatoriskt är placerad under kommunstyrelsen. Kostnaderna för Överförmyndarsamverkan förväntas öka med ca 106 tkr jämfört med föregående år plus eventuell kompensation till verksamheten för ökade personalkostnader. Ytterligare poster inom kontogruppen köp av tjänster är 12 tkr för Ipads samt en post för oförutsedda händelser.

Arbetsmiljö och sjukfrånvaro

Överförmyndarnämnden har inget arbetsmiljöansvar. De anställda på enheten för Överförmyndarsamverkan Alingsås Lerum tillhör Kommunledningskontoret. Kostnaden ligger under köp av tjänster i nämndens budget.

Bilaga 1 - Internkontrollplan

Identifierad risk	Process	Riskvärde	Vad ska kontrolleras?	Metod Hur ska kontrollen genomföras?	Ansvarig Vem ansvarar för att kontrollen blir genomförd?	Uppföljning När följs kontrollen upp?
Förskingring eller bedrägligt beteende av ställföreträdare	Granskning/ tillsyn	6	Att granskning av årsräkningar sker i enlighet med beslutad granskningsrutin	Urval av 10 granskade årsräkningar som kontrolleras utifrån vilka poster som har bockats av och vilka som har rimlighetsbedömts samt kontroll av handläggarens korrigeringar Uppföljning av djupgranskningar	Enhetschef	I enlighet med Rutin för återrapportering och granskning av delegationsbeslut. Delårsbokslut och årsredovisning
Brist på lämpliga ställföreträdare	Rekrytering	4	Att det finns lämpliga ställföreträdare att rekrytera till uppdrag	Uppföljning av ärenden som gått ut på rekrytering vid fler än fyra tillfällen utan att någon person anmält intresse	Enhetschef	Delårsbokslut och årsredovisning
Olämpliga ställföreträdare	Lämplighetsprövning	3	Att ställföreträdare kontrolleras i belastningsregister och mot kreditupplysning samt vid behov övriga kontroller	Inför nytt uppdrag Årlig kontroll Uppföljning av lämplighetsprövning inför nytt uppdrag görs i 5 ärenden	Enhetschef	Delårsbokslut och årsredovisning
Bristande handläggning eller felaktiga beslut	Myndighetsutövning Handläggning och rutiner	2	Att delegationsbeslut handläggs i enlighet med lag och rutiner	Checklista för nämndens granskning av delegationsbeslut sparas och noteras	ÖFN Enhetschef	I enlighet med Rutin för återrapportering och granskning av delegationsbeslut

Bilaga 2 – Risk- och väsentlighetsanalys

Risk – beskrivning	Sannolikhet (S)	Väsentlighet (V)	Risk (S x V)	Hantering (mål, internkontrollpunkt, kritisk verksamhetsfaktor, omedelbar åtgärd)
På grund av förskingring eller bedrägligt beteende hos ställföreträdare uppstår risk för ekonomisk skada för huvudmannen, vilket även leder till skadat förtroende för myndigheten.	2	3	6	Uppföljning av Överförmyndarnämndens beslutade mål för granskning av årsräkningar och att granskning genomförs utifrån den beslutade rutinen. Internkontrollpunkt. Målsättning: Eventuella oegentligheter eller andra brister upptäcks och hanteras tidigt.
På grund av brist på lämpliga personer som kan ta uppdrag som ställföreträdare får huvudmän vänta länge innan de får en ställföreträdare. Befintliga ställföreträdare som vill bli entledigade kan få vänta länge på att bli utbytta.	2	2	4	Internkontrollpunkt. Målsättning: Det ska inte mer än två månader att rekrytera en ställföreträdare till nya uppdrag och inte mer än fyra månader att genomföra ett byte av ställföreträdare.
På grund av bristande kontroller kan aktiva ställföreträdare vara olämpliga i föräldrabalkens mening.	1	3	3	Internkontrollpunkt. Målsättning: Ställföreträdare kontrolleras alltid inför nya uppdrag och alla förordnade ställföreträdare kontrolleras en gång per år.
På grund av brist på skriftliga rutiner uppstår risk att handläggningen inte är korrekt, att beslut fattas av obehörig eller att beslut fattade på delegation inte anmäls.	1	2	2	Internkontrollplan. Målsättning: Det finns skriftliga rutiner för den mest vanligt förekommande handläggningen. Rutinerna är välkända och efterföljs vid handläggning och beslutsfattande. Beslut fattas alltid i enlighet med delegationsordning och anmäls på rätt sätt.
<i>Förklaring Risk:</i>				<i>Förklaring Väsentlighetsgrad:</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1.Osannolik: risken för att fel ska uppstå är praktiskt taget obefintlig 2.Mindre sannolik: risken för att fels ska uppstå är mycket liten 3.Möjlig: det finns en möjlig risk för att fel ska uppstå 4.Sannolik: det är mycket troligt att fel ska uppstå 				<ol style="list-style-type: none"> 1.Försumbar: är obetydlig för de olika intressenterna och kommunen 2.Lindrig: uppfattas som liten av såväl intressenter som kommunen 3.Kännbar: uppfattas som besvärande av såväl intressenter som kommunen 4.Allvarlig: är så stor att fel helt enkelt inte får inträffa

Förklaring Hantering:

Att ta ställning till hur riskerna ska hanteras. När riskinventering och värdering är gjord ska nödvändiga åtgärder identifieras.

Riskvärde 1-4

Åtgärder bedöms ej nödvändiga.

Riskvärde 6-12

Alternativ 1: Bedöms vara delar av verksamheten där förändring/utveckling är nödvändig för att nå prioriterade mål med indikatorer eller uppfylla krav utifrån nämndens grunduppdrag. Formuleras som mål i nämndens budget/bolagets måldokument.

Alternativ 2: Bedöms vara delar av verksamheten där den värderade risken ska åtgärdas/hållas under uppsikt. Återfinns i nämndens/bolagets internkontrollplan, alternativt i kritiska verksamhetsfaktorer om risken bedöms som mindre sannolik/osannolik.

Riskvärde 16

Bedöms vara delar av verksamheten där den värderade risken måste åtgärdas direkt. Formuleras som risk med omedelbar åtgärd i nämndens budget.